

Posudek vedoucí práce na diplomovou práci Bc. Marty Salzerové

Deiktické významy sloves ve španělštině v porovnání s češtinou

(Filozofická fakulta JU, České Budějovice 2021, 78 stran)

Martina Salzerová se ve své práci zabývá zajímavou problematikou tzv. deiktických sloves (*verbos deícticos*). Toto téma považuji za podnětné, a to zejména z pohledu výuky španělštiny jako cizího jazyka. Deiktickými slovesy autorka chápe slovesa *ir/venir* a *llevar/traer*, pro něž český jazyk užívá slovesa *jít/přijít* – *nést/přinést*, ovšem s částečně odlišnou konceptualizací jejich obsahů. Tím jsou tato slovesa pro české studenty zdrojem některých chyb či interferencí. Pro úplnost je třeba dodat, že tato diplomová práce vznikala v rámci studia Dvojího diplomu na *Facultad de Filología* ve španělské Salamance, což vedle lingvistického zaměření odůvodňuje i přesah této práce do oblasti didaktiky španělštiny jako cizího jazyka.

Na str. 9-19 autorka představuje problematiku deixe z obecného pohledu. Opírá se přitom o pojetí např. Ch. Fillmora (1982), dále pracuje i s některými dílčími studii španělských autorů (Arroyo Hernández). V kapitole 2.1 (str. 20-25) představuje český pohled na koncept deixe (např. Hirchová, 2003).

S ohledem na téma DP považuji za důležitou kapitolu 4, v níž autorka představuje daný pohled v kontrastu češtiny a španělštiny jakožto dvou typologicky odlišných jazyků. Dané dává do kontextu typologie kognitivního sémantika Talmyho (autorka pracuje s vydáním z roku 2000) a pojetí založeném na způsobu, kterým různé jazyky kódují informace o způsobu a směru pohybu vyjadřovaných prostřednictvím sloves (*lengas de marco satélite* – *lenguas de marco verbal*). Následně uvádí několik příkladů se slovesy *ir/venir* a částečně i *llevar/traer*, a jejich různými českými protějšky v několika modelových větách. Cíl této části není sice explicitně uveden, ale z prezentovaného vyplývá, že diplomatka chce poukázat na odlišné způsoby, jimiž lze významy pohyby v obou studovaných jazycích vyjadřovat. Diplomantčin kontrastivní pohled je správný, jen by možná stálo za úvahu, zda více neakcentovat propojení této zásadní části vůči následujícím částem textu – mám pocit, že pro nezasvěceného čtenáře může být přesah mezi touto lingvisticky zásadní částí a následující ryze didaktickou kapitolu 5 (od str. 35) poněkud ostrý. Podobný podnět mám i k obsahu kapitoly 1 – *Introducción* (str. 7-8), která působí spíše jako závěr nežli úvod, sledované cíle jsou i zde popsány poněkud vágně a obecně: „*En este trabajo pretendemos explicar de manera sistematizada y detallada el tema de la deixis y los verbos deícticos*). [S]e ofrece al lector una reflexión sobre las dificultades de enseanza de este asunto gramatical en una clase de ELE [...]“. Celkově však zakotvení tématu práce do teoretického rámce považuji za plně dostačující.

V již zmíněné kapitole 5 autorka navrhuje několik aktivit, ve kterých jsou v různých situacích procvičovány deiktická slovesa (úroveň A2-B1-C1). Tato část je povinnou součástí závěrečných prací vyžadovaných univerzitou v Salamance. Diplomantka se následně rozhodla část z těchto navržených cvičení využít pro výzkum, na němž ověřuje kompetence českých studentů při jejich používání. Parametry vzorku studentů jsou popsány v kapitole 6 (str. 48) – nebudu je zde podrobně vypisovat, protože předpokládám, že budou při obhajobě představeny. Na následujících stranách 51-69 jsou prezentovány studentské chyby při užívání deiktických sloves. Pro anotaci chyb u studentů, jejichž úroveň znalosti španělštiny je označena jako B1/B2, byl použit anotační program Analec. Z mého pohledu je tato část jedním z nejzajímavějších výstupů práce s diplomantčiným malým „žákovským korpusem“, neboť v něm diplomantka poukázala na využitelnost těchto aplikací pro chybovou anotaci studentských písemných projevů. Kladně je třeba ohodnotit i to, že samotná práce s anotačním programem byla časově poměrně náročná. Z průběžných konzultací znám důvody, proč diplomantka v tomto programu neanotovala i studentské práce pro další dvě úrovně. Možná by však bylo vhodné při obhajobě tyto důvody okomentovat, protože v textu práce uvedeny nejsou. Stejně tak bych poprosila o dovysvětlení, proč u úrovně C1/C2 jsou výsledky chybových analýz prezentovány formou srozumitelných grafů (str. 65-68) a výsledky pro úroveň A1/A2 pouze slovně okomentovány.

Co se týká formální stránky, s potěšením konstatuji, že oproti průběžně odevzdávaným částem diplomantka silně zapracovala na jazykovém vyjadřování. Práce je psána ve španělštině, místy by bylo možno text ještě vylepšit – např. str. 65 poslední odstavec – u názvů předmětů bych volila velké počáteční písmeno.

Závěr: Závěrem konstatuji, že diplomovou práci **Bc. Martiny Salzerové** i přes některé uvedené připomínky doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím jako **velmi dobrou** s tím, že výsledná známka bude stanovena na základě obhajoby.

V Českých Budějovicích, 4. června 2021

PhDr. Jana Pešková, Ph.D.